

Anemone

Medlemsblad för
Hallsbergs Naturskyddsförening
Nr 1 2011

Innehåll

Från Ordföranden	3
Verksamhetsberättelse 2010	4
En dag på Bergslagsleden	7
Naturen i Kårstahultsskogen	8
Trollsländeskådning.....	12
Fågelholkar	14
Kallelse till årsmötet	15
Några höjdpunkter ur programmet	16
Programmet för 2011	17

Omslagsbild: Skidspåret i Svennevad. Foto Arne Holmer

Hallsbergs Naturskyddsförening

www.naturskyddsforeningen.se/hallsberg

Kontaktpersoner:

Ingela Wallin 0582-161 53
Arne Holmer 0582-407 58

Kajsa och Stina, ordförandens nya katter har redan spanat in det nya programmet. Följ deras blick till sidan 17!

Från ordföranden

Och så har vi åter lagt ett år till handlingarna. Året 2010 har gått, med sorg och glädje, som alla andra år. Nu får vi se fram mot ett nytt och jag önskar er alla ett Gott Nytt År!

När jag nu sitter här och skriver är det Nyårsdagen 2011. Jag befinner mig i Göteborg, som så ofta förr, när jag är ledig från jobbet. Det är något speciellt, att vara här på Nyårsafton. I år besökte jag min gamla församlingskyrka, där alla skolavslutningar ägde rum. Vasakyrkan är stor och alla själar satt utspridda lite här och där. Det var Nyårsbön på eftermiddagen och jag tyckte, att jag behövde ett Gudsord. Klockan 17 skickade Göteborgs-Posten upp sitt fyrverkeri från hamnen. Den här gången knallade jag upp på ett berg alldeles i närheten av där jag bor, när jag är i stan. Fullt med folk hade samlats och stod och tittade ut över nejden. Staden är vacker med alla hus och kända silhuetter. Det är ett mäktigt skådespel!

Kvällen tillbringade jag framför TV:n tillsammans med min mamma och mina två nya kattungar Kajsa och Stina. Efter en god middag mumsade vi på läckra ostar som t.ex. stilton, åt avokado och till det drack vi portvin. Strax före midnatt brakade sen alla fyrverkerier igång! Himlen är full av solar och det blixtrar överallt. Det kan man kalla fyrverkerier!

I natt hade vi plusgrader och snön har börjat smälta. Ena dagen är det 14 grader kallt och nästa dag är det nästan som vår i luften. Det växlar må jag säga! Växlingarna gör att när det blir blött överallt och sedan fryser på igen, blir det halt. Att det var halt fick jag själv känna på, när jag på julafton skulle gå ut. Vips satt jag där på en bråkdel av en sekund. Jag hann inte reagera alls. Juldagen ägnade jag sedan åt, att studera sjukvården i Göteborg. Jag träffade på väldigt många vänliga människor, innan jag åter tog spårvagnen hem, med armen i gipsförband. Man blir ju lite handikappad, må jag säga.

Nu ser jag fram mot våren och vårt nya program i Naturskyddsforeningen. Jag hoppas, att ni hittar programpunkter, som ska falla er i smaken. Ni är alla hjärtligt välkomna och ta med vänner och bekanta, som kan vara intresserade av vårt utbud.

Ingela Wallin.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2010

Styrelsen framlägger härmed verksamhetsberättelsen för år 2010

Styrelsen har haft följande sammansättning:

Ordförande	Ingela Wallin
Vice ordf.	Sture Hermansson
Sekreterare	Arne Holmer
Kassör	Ingemar Hallberg
Övriga ledamöter:	Tage Aronsson
	Sven Nederman
	Lars Holmgren
	Clas Göran Larsson
	Karl Gustaf Nilsson
Styrelsesuppleanter:	Ingrid Ohlsson
	Helena Blücker
	Leif Karlsson

Styrelsemöten:

Styrelsen har under året haft 9 protokollförda sammanträden. Under sommarmånaderna har vi samlats ett par gånger i klubbstugan i Herrfallsäng. Vid övriga 7 möten har vi varit på Knutens dagcentral.

Möten, konferenser och kurser:

Ingela Wallin, Sture Hermansson, Ingemar Hallberg och Ingrid Ohlsson deltog i länsstämman den 25 april i Sixtorp.

Ingela Wallin har under året varit kretsens representant i Länsförbundets styrelse med Tage Aronsson som suppleant.

Ingela Wallin representerade kretsen på Naturskyddsföreningens riksstämma i Gävle den 12-13 juni. Ingela har rapporterat från stämman i Anemonen.

Lars Holmgren representerade oss vid Studieförbundet årsmöte.

Sven Nederman var vår valde representant vid Hopajolas årsmöte.

Ingemar Hallberg har gått på en kurs om hantering av hemsidan i Malmö.

Skrivelser och kontakter med myndigheter och organisationer:

Vi har besvarat samrådshandlingar i byggnadsärenden till kommunen i fråga om nya postterminalen vid Hult, kvarteret Berg, kvarteret Kronan och utvidgning av industriområdet vid Volvo. Information om fortsatt torvtäkt vid Orrslätten söder om Hjortkvarn har lämnats av GeoPro AB. Från kommunen har vi fått information och möjlighet att yttra oss om den nya översiktsplanen och vindkraftsplanen.

Klubbstugan i Herrfallsäng:

Två styrelsemöten och en uggleafton har varit förlagda till klubbstugan. Dessutom var stugan utgångspunkt vid uppsättning av stora fågelholkar vilka under en tid förvarades i stugan. En regnskur under ”De vilda blommornas dag” gjorde att stugan kom väl till pass för fikastunden.

Anemonen:

Vår föreningstidning har som vanligt utkommit med två nummer med Sture Hermansson som redaktör. Vi har fortsatt på den inslagna vägen att ha några sidor i färg. Kostnaden för detta har diskuterats. Inslaget av färg är onekligen på föreningens ekonomi.

Hemsidan:

Hemsidan på Internet har hållits uppdaterad av Arne Holmer. Adressen är ändrad till

<http://naturskyddsforeningen.se/hallsberg> eftersom man centralt har bytt till en ny server och ett nytt program för hantering av hemsidor.

Studiecirklar:

En studiecirkel om dagfjärilar har genomförts under året med två inomhus-träffar och fyra exkursioner. Anslutningen var överraskande stor. De 26 anmälda fördelades på två grupper.

Under hösten har vi i studiecirkelform arbetat med uppsättning av stora fågelholkar för kattugglor, skogsduvor, knipor och tornfalkar. Inköp av dessa holkar blev möjligt genom ett anslag på 10000 kr från Landstingets vilt- och naturvårdskommitté.

Föreningsmöten och exkursioner:

Tisdag 16 februari. Fågelholkstillsättning i Folkasboskolans slöjdsal.

Måndag 1 mars. ÅRSMÖTE på dagcentralen Knuten, Nytorvgatan 6-8, Hallsberg. Förutom ordinarie förhandlingar visade Torbjörn Arvidsson bilder på temat "Naturupplevelser under året som gått". 30 mötesdeltagare.

Måndag 15 mars. Upptaktsmöte i studiecirkeln om fjärilar i Alléskolans biologisal. Ledare Sture Hermansson.

Lördag 27 mars. En traditionell ugglekväll i skogarna ned mot Skogaholm. Vi samlades först i klubbstugan och lyssnade på inspelade uggleljud, som Sture presenterade. Det var i år ovanligt mycket snö att pulsa genom fram till stugan, ca 40 cm. Det blev trångt där inne med över 30 deltagare. Efter att ha stärkt oss med kaffe gav vi oss ut i vinternatten på spaning efter riktiga ugglor. Där hördes 3, kanske 4, kattugglor ropa. Kvällen avslutades med korvgrillning vid en eld vid sjön Tisaren.

Lördag 10 april. Blå grodor och salamandrar i Tomta hagar under ledning av Sture Hermansson. Det var kyligt, bara några få plusgrader och det drog lite vind. Till vår förvåning kom det mycket folk som ville vara med och studera grodor, 27 stycken. Tyvärr kom det inte fram en enda groda pga. det svala vädret och kalla vattnet. Isen hade just i dagarna försvunnit. Även fågelsången var också dämpad denna dag, närmast obefintlig. De första sipporna tittade dock fram invid stigen. En journalist deltog vilket resulterade i en liten trevlig artikel i Nerikes Allehanda efteråt.

Söndag 11 april. Vårutflykt till Igelu tillsammans med Naturskyddsföreningen i Kumla. Tio deltagare, varav fyra från Hallsbergskretsen.

Freitag-lördag 16-17 april. Vi deltog i Förenings- och företagsmässan i ishallen och sålde bl.a. våra nytillverkade fågelholkar.

Torsdag 27 maj. Öjamossen. Vi gick på den nya spången till Älgasjön, Kumlas enda naturliga sjö.

Lördag 29 maj. Vandring på Bergslagsleden, Klotten-Gillersklack under ledning av Inger Eriksson.

Lördag 5 juni. Vandring bland liljekonvaljerna i Runsalaravinen och på Solberga äng under ledning av Karl Gustaf Nilsson. Nio deltagare.

Söndag 20 juni. De vilda blommornas dag i Herrfallsäng. Nitton personer deltog. Arne Holmer guidade. Ett samarrangemang med Örebro Läns Botaniska Sällskap.

Tisdag 29 juni. Det nya naturreservatet Tåsta i Glanshammar. 12 deltagare.

Freitag 2 juli. Kvismaren. Vandring på de nya stigarna vid Hammarmaden. 8 deltagare

Lördag 7 augusti. Ängens dag. I stället för slätter i ängen, vilket nyss hade gjorts av Skogsstyrelsen, rensade vi naturstigen från sly och nedfallna grenar. Först bättrade vi på den gamla naturstigen och sedan rensade vi fram en planerad ny del av stigen genom den utvidgade delen av reservatet. 8 deltagare.

Torsdag 12 augusti. Nattfjärilar. Med lampor och doftande klet på trädstammarna lockade vi fram nattaktiva fjärilar vid Ekenäs tillsammans med Kumla naturskyddsförening. En långörad fladdermus tilldrog sig vårt intresse uppe i stugans vind.

Lördag 4 september. Bergslagsleden etapp 5 under ledning av Inger Eriksson.

Lördag 11 september. Svampexkursion i Skepphultaskogen i Skogaholm. Ledare var Karl Gustaf Nilsson. Efter genomgång vid borden i Herrfallsäng kunde vi summera en artlista på 137 arter. Listan tillställdes länsstyrelsen för att understryka vårt krav på att göra skogen till ett naturreservat. Ca 10 deltagare.

Lördag 25 september. Torpadalen. Karl Gustaf Nilsson och Ingrid Ohlsson guidade i det relativt nya naturreservatet mellan Askersund och Vretstorp.

Fredag 8 oktober. Under miljövänliga veckan spred vi vårt budskap i ett marknadsstånd på Hallsbergsmarken.

Lördag 9 oktober. Bergslagsleden etapp 17. Vandring under ledning av Inger Eriksson mellan Tivedstorp och Stenkällegården.

Söndag 10 oktober. Lavar och mossor för nybörjare i Broby äng. Ledare var Sture Hermansson. 8 deltagare.

Söndag 14 november. Höstträff i Kantakrogen med bildvisning, dikt-läsning och servering av rödbettsoppa.

Utställning.

Från den 30 oktober och ett par veckor framåt visade kretsen upp lite av sin verksamhet på bildskärmar i biblioteket i Hallsberg.

Medlemsantalet:

Senaste rapporten från rikskansliet angav totalt 279 medlemmar varav 186 fullbetalande.

Ekonomi:

Beträffande ekonomin hänvisas till särskild berättelse.

Slutord:

Som framgår av redogörelsen ovan har vi i Hallsbergskretsen många aktiviteter tillsammans med Naturskyddsföreningen i Kumla. Vi tackar dem för ett givande och trevligt samarbete och hoppas på ett fortsatt sådant.

Vi vill också framföra ett varmt tack till dagcentralen Knuten där vi fått vara vid möten av olika slag under året.

Slutligen vill vi tacka medlemmarna för visat förtroende under året och önskar föreningen fortsatt framgång i arbetet.

En nattviol blommade i Tåsta när vi besökte reservatet .

På nästa sida kan du läsa hur det kan vara att vandra på Bergslagsleden.

EN DAG PÅ BERGSLAGSLEDEN

Inger Eriksson

Några tappra vandrare har beslutat att gå led nr 11 den 7/11.

Det är en kylig men fin morgon när vi träffar Bergslagens vandrarförening vid Scandic Hotel i Västberga och byter bilar med dem. En i den gruppen har så dåliga ben så han kan bara gå från Suttarboda, så vårt gäng tar nya motorvägen till Leden, där vi startar. Ganska snart ska vi passera Lekhytteån där bävrarna dämt upp, så de frostiga slanor som vi ska gå på ligger under vatten. Herrarna i vår grupp får hjälpa oss över.

Därefter går vi rakt uppför mot Klunkhytteskans. Fornborgen var järn-åldersböndernas gemensamma företag, reträttplats och försvarsanläggning. Från 400- och 500 -talen e.Kr. härrör dessa borgar. På väg uppför berget passerar vi även resterna av en yttre försvarsring.

Strax efter skansen så är en liten fin namnlös tjärn. Där tar vi rast. Lena fryser om fötterna och får låna kraftigare strumpor av Elis. När det är kyligt så blir inte rasterna långa alls.

Vi vandrar vidare och vid Tväggelåten passerar leden mellan två små skogstjärnar. Vi noterar att den till vänster är isbelagd medan den högra, i soligare läge, fortfarande är öppen. Här är en stor tallmosse med jättegamla tallar. Krokiga och fina. En del husbehovsbrytning av torv har förekommit.

När vi kommer fram till gränsen mot Villingsbergs skjutfält möter vi våra kompisar som vi byter bilnycklar med. De berättar att leden är justerad vid Garphyttans Nationalpark, den

är bra utmärkt och längden har ökat med ca 1 km. De har redan haft sin huvudrast, vid en nyss passerad tjärn, så när vi kommer dit tar vi riktiga mat-rasten. Vi går 100 m extra fram till sol-sidan. Där sitter vi bra och njuter av lunchen. Min består av hemkokt grönsakssoppa med kycklingkorv i och ägg-smörgås till.

Nationalparken fyllde 100 år ifjol. Man går vägen förbi parkeringar, toalett och flera matbord, genom de vackra hagarna. Det blir automatiskt en längtan till våren, att kunna åka dit och titta på alla rara växter.

För att komma till Suttarboda så blir det uppför, uppför och uppför. En stund när man går på Kilsbergskanten har man vid utsikt. Kvarntorpshögen syns bra och Svampen i Örebro.

Efter 6 timmars vandring når vi Suttarboda. Jag har brutit av ena staven, stavarna var till god nytta då alla spänger var hala. Vi känner oss tillfreds med livet denna vackra novembersöndag. Det blir ett ömt farväl, för nu träffas vi inte förrän till våren.

NATUREN I KÅRSTAHULTSSKOGEN

Text: Karl Gustaf Nilsson. Foto: Sture Hermansson

Norra Hallsbergs viktigaste rekreationsområde är Kårstahultsskogen. Med Kårstahultsskogen menar jag skogsområdet omkring det 2,5 km långa elljusspår som utgår från Stocksätterskolan. Spåret utnyttjas dagligen av många människor för rekreation. Dessutom är skogsområdet betydelsefullt för eleverna i Stocksätterskolan både i friskvårds- och undervisningssyfte.

Naturen i Kårstahultsskogen är mycket rik. Det kanske vi inte tänker så mycket på, när vi promenerar eller springer en runda i elljusspåret.

Kommunen har under senare år gått hårt åt trädbeståndet i skogen, med följd att stora delar av skogen numera håller på och växa igen med sly. Det finns trots allt fortfarande en hel del äldre träd av främst gran, asp och björk samt av grå- och klipbal i området. Några gamla tallar har också klarat sig undan motorsågen.

En nyfiken ekorre har överlevt vintern, och är ute och hoppar bland de nyutslagna björklöven

Det positiva är, att man har varit noga med att spara flera äldre sälgar och rönнар. Sälgen är som bekant en utomordentligt värdefull näringskälla för insekterna på våren, när det är brist på blommande växter. Sälgen är vårens värdefullaste nektar- och pollenkälla och utgör förutsättning för bin och humlors överlevnad under tidig vår.

Rönnen är likaledes värdefull genom sin blomning och frukt- sätning för många olika insekter och fåglar. Även områdets vilda och förvildade buskar är viktiga för djurlivet i Kårstahultsskogen.

Det är alltid lika skönt och avkopplande, att ta en promenad i elljusspåret, Man kan oavsett årstid träffa på något spännande djur eller någon intressant fågel. Rådjuren gläder ofta med sin närvaro. De år, som granen har gott om kottar, visar sig ekorrar och mindre korsnäbbar gärna. Haren ser man

ofta spår efter, men "jösse" själv visar sig sällan. De dagar, som turen är framme, kan man se någon skogs- eller näbbmus kila över elljusspåret.

Under tidig vår sträcker ofta sångsvanar, gäss och tranor över Kårstahultsskogen. Gårdsmygen visar gärna upp sig i riset intill spåret och kanske en flock stjärtmesar kan

komma flygande på näringssök i björkarna. Nötväckan får vi inte heller glömma. Den låter nästan alltid höra sig. Större hackspetten är inte ovanlig, men även mindre hackspett och spillkråka kan visa sig. Under våren låter ofta gröngölingen sitt lockrop ljuda över skogen. Flera granar i området angreps 1974 svårt av barkborrar. Skogen gästades då av tretåig hackspett. Den tog tillfället i akt och frossade på mängden av skadeinsekter.

Vårens stora begivenhet är annars att studera vattensnokarna, när de ligger och solar sig i den så kallade ormgropen, en liten grusgrop intill elljusspåret. Jag vet inte hur många snokar, som man kan se på en gång, men mitt rekord är 14 st.

En tosteblåvinge tar för sig av nektarn från en blommande sälg

Snokar går i dvala över vintern. De behöver då en frostfri plats, vilket de ofta finner i ett stenröse. Vid detta röse samlar sig ormarna och parar sig på våren innan de ger sig av för att leva ensamma under sommaren.

Våren är också fåglarnas tid, Redan i början av april anländer bofinken och gläder med sin sång. I mitten av april håller trastarna konsert i Kårstahultsskogen. Koltrast, taltrast och rödvingetrast, samt någon gång dubbeltrast. Även rödhake och järnsparv gör sitt bästa för att tjusa motionären med sin sång

Mot slutet av maj är fågelsången som ljuvligast. Då har de verkliga sångfåglarna anlånt och konserten är fulltalig. Svarthätta, löv-, grön- och trädgårdssångare gör sitt allra bästa, för att ge skogen liv.

Under högsommaren är det ganska tyst i Kårstahultsskogen, men ingalunda livlöst. Då börjar en del fågelungar träna rösten och när sommaren börjar övergå i höst brukar alltid någon nötskrika förkunna sin närvaro.

Mitt intresse för Kårstahultsskogen grundlades redan 1971-1993, då jag som kommunens trädgårdsmästare hade för-

Rödhakarna är ofta väldigt orädda. Är du försiktig kanske den kommer fram och studerar dig.

månen att leda olika röjningsarbeten i området.

Efter flytt till Hallsberg 2006 började jag inventera svamp- florin i Kårstahultsskogen. De flesta arterna antecknades under hösten 2006. Inventeringen har sedan kompletterats under de följande fyra åren. Under dessa år har 344 svamparter antecknats. Tillgången på död ved i området är god efter kommunens alla

avverkningar. Det har gjort att ovanligt många vedlevande svampar har observerats. Bl.a. har 38 olika tickarter noterats. Det visar vilket värdefullt naturområde Kårstahultsskogen är. Antalet tickarter är nämligen ett mått på ett naturområdes värde och 35 olika arter betecknar en mycket värdefull och skyddsvärd skog.

En nötväcka på väg till boet med en godbit till ungarna

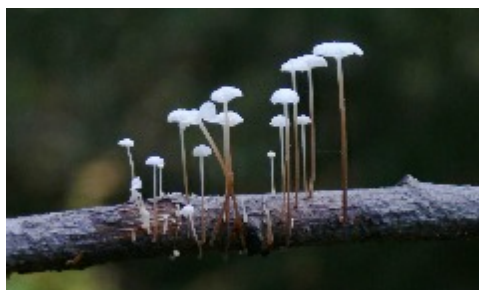
Kårstahultsskogens kärlväxter inventerades 2010, dvs träd, buskar, gräs, halvgräs, blom- och ormbunksväxter. 267 olika arter antecknades. Av dessa är 19 arter träd, 15 vilda buskar och 21 arter odlade buskar, så kallade trädgårdsflyktingar, som kommit ut i naturen främst med hjälp av fåglar. 29 gräs och 15 halvgräs har antecknats. Blomväxterna räknades till 152 varav 28 arter noterades som trädgårdsflyktingar. Antalet ormbunksväxter är 16.

Min förhoppning är, att Kårstahultsskogen bevaras i nuvarande skick. Ytterligare ingrepp i form av bebyggelse bör undvikas. Samtliga äldre träd bör sparas och kontinuerlig slyröjning intill elljusspåret bör utföras.

Kårstahultsskogen är helt unik. Det finns ytterst få områden intill bebyggelse med ett så rikt djurliv, samt med en så rik kärlväxt- och svampflora.

Dallergörppa kallas denna svamp som slagit till på en bränd stubbe.

Dessa tjusiga grenbroskingar, mindre än en cm höga växer på en nedfallen kvist

Vackra höstfärger! Om man vänder på mulnande stockar på marken kan man ofta finna olika svampar som är i färd med att hjälpa stocken att återgå till kretsloppet igen. Den här har, på grund av utseendet, fått namnet gulskinn.

TROLLSLÄNDESKÅDNING

Sture Hermansson

Det är några grupper av insekter som är tillräckligt stora och synliga för att lämpa sig för studier med liknande metoder som vid fågelskådning. T.ex. fjärilsskådning är en fascinerande och etablerad verksamhet, och vår studiecirkel lockade 24 deltagare.

I sommar har jag gjort lite trevande försök med trollsländeskådning. Jag började naturligtvis i Tripphult som alltid. Vid ett besök i juli kunde jag notera och fotografera 6 trollsländor. Det visade sig till min förvåning vara sex olika arter. Metalltrollslända, större kustflickslända, starttrollslända, guld-trollslända, röd flickslända och gulfläckig glanstrollslända.

Röd flickslända i Tripphult

Ett fynd!

När jag stod vid Tripphultsjön med kameran redo kom något som rörde sig långsamt på låg höjd. Det såg först ut som två lysande blå fläckar som rörde sig helt synkront. En lite närmare titt avslöjade fenomenet som en flickslända med blå fram- och blå bakända, men med kroppen däremellan som ett smalt svart streck. Jag lyckades ta en bild när den satt stilla en stund och kunde efter hemkomsten börja leta i litteraturen efter vilken art det var. Det visade sig vara en större kustflickslända, vilket var oväntat eftersom Tripphultsjön befinner sig långt från kusten. Ett besök på artportalen visade också att arten inte hade någon prick i Örebro län förut. Men nu har den det!

Resultaten från Tripphult var så inspirerande att jag gjorde en utflykt till Björka lertag i Kumla där en av mina elever för många år sedan gjort rika fynd av trollsländor. Det verkade först inte så lovande, men det gäller att inte ge sig utan fortsätta spana tills man ”ställt in ögonen” på det man letar efter. Om man dessutom inte låter sig nedslås av att de första trollsländorna man försöker fotografera flyger iväg över närmsta naturhinder finner man kanske mer samarbetsvilliga individer. Det främsta fyndet i den vägen var en metalltrollslända som jagade av och an i en glänta mellan buskar och träd. Efter ett antal misslyckade bilder lyckades jag få flera skarpa bilder av den i flykten. En kanske begränsad men mycket uppmuntrande vardagsframgång.

En gulfläckig metalltrollslända i flykt vid lertaget. Jag utgår från att du ser varifrån arten har fått sitt namn.

FÅGELHOLKAR

Sture Hermansson

Hösten 2010 har vi, tillsammans med Kumla naturskyddsförening, gjort en insats mot bostadsbrist i fågelvärlden. Med hjälp av ett anslag från Landstingets vilt- och naturvårdskommitté köpte vi in holkar modell större avsedda för kattuggla, knipa, tornfalk respektive skogsduva. Vi satte upp så många vi hann med innan snön kom på platser vi hade tillgång till och som vi bedömde lämpliga för de olika fåglarna. Holkarna, särskilt uggle- och knipholkarna var ganska tunga och det krävdes minst två man att få upp dem där de ska sitta några år framöver.

Platserna för kattuggla och skogsduva är bl.a. Herrfallsäng, Broby äng och nära Kumlaföreningens stuga i Ekenäs. Kniporna hoppas vi ska bosätta sig bl.a. vid Igelu och Tripphultsjön.

Vårarna blir intressanta framöver när man kan besöka holkplatserna och undersöka om det har blivit någon häckning. Spännande blir det också att se vilka fåglar som bosätter sig i holkarna. Har skogsduvorna lyckats få ha sina holkar i fred, eller har kajor lagt beslag på dem?

Här har en tornfalksholk placerats på en logvägg i Vallersta. Lägg märke till den snygga rödmålningen på utsidan av holken.

*Uppifrån och ned:
Kattuggleholk i Säbylund
Skogsduveholk i Broby äng
Knipholk vid Igelu*

Du hälsas välkommen till

Årsmöte

i Hallsbergs Naturskyddsförening

måndag 7 mars kl. 19.00
i Dagcentralen Knuten, Hallsberg

Program:

Sedvanliga årsmötesförhandlingar

Torsten Rönn

berättar och visar bilder på temat
Året runt i Bergslagen.

Kaffe serveras

Varmt välkomna!

Ta gärna med intresserade vänner

Styrelsen

NÅGRA HÖJDPUNKTER UR PROGRAMMET

Vattnets väg

I Kumla naturskyddsförening har man drivit studiecirkeln ”Ån” i flera år. Under denna tid har man hunnit samla mycket kunskap om vattnet i naturen.

Måndag 14 februari kan du komma och höra Åke Teljå berätta om vattnet. Du kan också passa på att få lite information om årets studiecirkel på detta numera klassiska tema, och kanske anmäla dig till cirkeln.

Ny naturstig i Broby äng

I vårt naturreservat finns en naturstig genom halva reservatet. Vi har just utvidgat den till hela reservatet. Kom med och invig den, söndag 17 april.

Nattfjärilar

Förra årets studiecirkel handlade om dagfjärilar. En grupp med lite över hundra arter i Sverige.

De flesta fjärilar hör inte till dagfjärilarna och kallas därför nattfjärilar. Gruppen är mycket artrikare än dagfjärilarna med mer än 2500 arter i Sverige, och många av dem är kamouflagefärgade. De flyger dessutom, som namnet antyder, ofta om natten vilket gör dem betydligt mer svårstuderade.

Lockmedel

Det finns två väl beprövade metoder att lura fram nattfjärilarna så att man kan studera dem.

Den billigare och kanske enklare är att blanda till en jäsande sockerhaltig smet som man kan lägga på trädstammar eller ha i en trasa som man hänger upp. Många arter dras till detta.

Den metod som lockar flest nattfjärilar är att efter mörkrets inbrott

belysa ett vitt skynke med en lampa som avger mycket UV-ljus. De flesta nattfjärilsarter dras till detta och kan lätt studeras på lakanet.

Studiecirkel

Förra året köpte vi, tillsammans med Kumla naturskyddsförening, en kvicksilverlampa att locka nattfjärilar med, och ett vitt skynke av lämplig form kommer att sys under våren. Denna utrustning, tillsammans med lite sockersmet tänker vi utnyttja under en studiecirkel om nattfjärilar.

Vi begränsar oss till att studera de större nattfjärilarna som vi kan locka till oss under några sommarkvällar.

Vi träffas första gången måndag 16 maj i Alléskolans biologisal.

Hans Karlsson, bördig från Kumla och före detta arbetsmarknadsminister, är numera ordförande i Sveriges entomologiska förening och har lovat att komma och delta i någon av våra kvällar.

På bakre omslaget kan du se ett par bilder som jag hoppas inspirerar dig till att anmäla dig till studiecirkeln.

Anmäl dig senast 9 maj på telefon 0582-13587 eller sture.hermansson@telia.com

Ainas hage

Aina bodde i sin stuga i Snavlunda tills hon dog i början på 1990-talet.

I hennes hagar har det visat sig att det fanns en osedvanlig biologisk mångfald. Här växer många ovanliga örter, ett stort antal svampar och de har beskrivits som ett riktigt fågelparadis.

Ainas hage har just blivit naturreservat för att bevaras för framtiden. Följ med på vår utflykt den 28 maj.

VÅRPROGRAM 2011

Måndag 14 februari kl. 19.00	Vattnets väg Var kommer vattnet i Puttlabäcken från, och vart tar det vägen? Åke Teljä berättar om grundvatten, åar, sjöar ... <i>Dagcentralen Knuten, Hallsberg</i> <i>Ansvarig: Ingela 0582-16153</i>
Måndag 7 mars kl. 19.00	Årsmöte Bildvisning av Torsten Rönn på temat Året runt i Bergslagen. <i>Dagcentralen Knuten, Hallsberg</i> <i>Ansvarig: Ingela 0582-16153</i>
Lördag 26 mars	Ugglekväll Vi samlas i stugan i Herrfallsäng och fikar och lyssnar till inspelade ugglor. Sedan fortsätter vi med att försöka lyssna till levande ugglor i naturen. Kvällen avslutas med korvgrillning runt en brasa någonstans. <i>Samling vid Konsum Hallsberg kl. 18.00 eller Herrfallsäng kl. 18.30</i> <i>Ansvarig: Arne 0582-40758 Sture 0582-13587</i>
Lördag 2 april	Vandring. Bergslagsleden etapp 12 Leken - Sixtorp 20 km Avresa från Konsum Hallsberg 8.00 <i>Ansvarig: Inger tel. 0582-13075</i>
Söndag 3 april	Utflykt till Igeln. <i>Samling 08.00 vid parkeringsplatsen Kumla kyrka eller vid Konsum Hallsberg</i> <i>Ansvarig: Sture 0582-13587</i>
Söndag 10 april kl. 10.00	Länstämman Alla medlemmar har rätt att närvara. De som är utsedda av kretsen kan också rösta (om det blir omröstning) <i>Örebro-kretsen arrangerar. Lokal är inte klar ännu.</i> <i>Ansvarig: Ingela 0582-16153</i>
Söndag 17 april	Ny naturstig i Broby äng I bästa blåsipptiden, när vårfåglarna sjunger, inviger vi den nya naturstigen runt lunden i Broby äng. <i>9.00 vid konsum Hallsberg. 9.30 i Broby äng.</i> <i>Ansvarig: Sture 0582-13587</i>

VÅR- OCH SOMMARPROGRAM

-
- Söndag**
1 maj
- Mosipporna är tillbaka!**
Arne Holmer har arbetat flera år med att återplantera Mosipporna på Vissbodamon och i Lerbäck. Nu visar Arne resultatet.
Vi kanske också hinner titta på skunkkallorna söder om Åsbro.
Avresa från Konsum Hallsberg 9.00
Ansvarig: Arne 0582-40758
-
- Måndag**
16 maj
kl. 19.00
- Studiecirkel Nattfjärilar** 5 ggr. Ledare Sture Hermansson
Introduktionskväll på Alléskolan.
Där bestämmer vi datum för kvällarna i fält.
Anmälan senast 9 maj till Sture 0582-13587
-
- Lör- söndag**
21-22 maj
- Rikskonferens i Södermanland**
Naturskyddsföreningens riksträff året mellan riksstämmorna.
-
- Lördag**
28 maj
- Ainas hage.**
Vi besöker en rik lund nära Svinnersta.
Snavlunda och Tjälvesta ängar ligger också nära. Vi kanske hinner med ett besök även i någon av dessa.
Samling kl. 9.00 vid Konsum Hallsberg. 9.30 vid Snavlunda kyrka
Ansvarig: Karl Gustaf 0582-50440
-
- Tisdag**
14 juni
- Utflykt till Oset.**
Promenad runt området.
Samling 17.30 vid parkeringsplatsen Kumla kyrka.
17.00 vid Konsum Hallsberg
Ansvarig: Sture 0582-13587
-
- Lördag**
18 juni
- Vandring. Bergslagsleden Etapp 3:**
23 km, Stjärnfors - Nyberget.
Avresa från Konsum Hallsberg 8.00
Ansvarig: Inger tel. 0582-13075
-
- Söndag**
19 juni
- De vilda blommornas dag**
Samling Konsum Hallsberg kl. 9.45. Herrfallsäng kl. 10.00
Ansvarig: Arne tel. 0582-40758
Ett arrangemang tillsammans med Örebro Läns Botaniska Sällskap
-
- Tisdag**
5 juli
- Cykelfärd över Mosjöslätten.**
Samling 17.30 vid parkeringsplatsen Kumla kyrka.
Kl. 17.00 vid Konsum Hallsberg
Ansvarig: Sture 0582-13587
-

2011

Vi är en krets av
 Naturskyddsföreningen

Lördag
6 augusti

Ängens dag

Vi ser över ängen och vidtar åtgärder som behövs med liar, räfsor och slätterbalk.

Samling vid Konsum Hallsberg kl. 9.00 eller i Broby äng kl. 9.30

Ansvarig: Sture 0582-13587

Fredag
19 augusti

Fladdermöss

Marie Nedinge från Naturvårdsverket kommer och berättar om fladdermöss. Sedan går vi ut och försöker höra fladdermössen med hjälp av en detektor som sänker deras ultraljud till hörbar nivå.

Närmare tid och plats i nästa nummer av Anemonen.

Ansvarig: Sture 0582-13587

Lördag
10 september

Svampexkursion

Samling kl. 9.00 vid Konsum Hallsberg. Därifrån åker vi till lämplig svamplokal.

Ansvarig: Karl Gustaf tel. 0582-50440

4-8 oktober

Stjärnhimlen.

En kväll med halvmåne och bra väder

Titta på hemsidan eller ring för närmare besked.

Ansvarig: Sture 0582-13587

Studiecirkel

Nattfjärilar 5 ggr. Ledare Sture Hermansson tel: 0582-13587

Anmäl dig senast 9 maj.

Studiecirkel

Ån 20 5 ggr Ledare. Åke Teljå tel: 019-578962

OBS! Vi måste göra programmet månader i förväg. Det har hänt att vi har varit tvungna att ändra efter att Anemonen kommit ut. Kontrollera med vår hemsida www.naturskyddsforeningen.se/hallsberg

Våra vänner i Kumla har också ett intressant program. www.naturskyddsforeningen.se/kumla/

Studie
främjandet

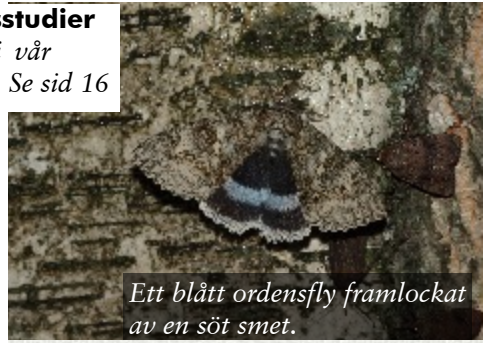
Våra arrangemang sker i samarbete med Studieförbundet

Nattfjärilsstudier

*Kom med i vår
studiecirkel. Se sid 16*

*Spännande fynd i
kviksilverlampans sken*

*Ett blått ordensfly framlockat
av en söt smet.*

*En gråvit gaffel-
svans lockad av
kviksilverlampan*

Broby äng

*När blåsipporna blommor inviger vi
den nya naturstigen i Broby äng.
Du kommer väl med!*